

Rapport Nr. 0398

Nota

Landschappelijk bodemonderzoek

Laakdal, Veldstraat
Verslag van Resultaten

Titel

Nota Laakdal, Veldstraat: Verslag van Resultaten

Auteur(s)

Niels Jennes en Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2015/00053

Jeroen Verrijckt

Projectnummer J. Verrijckt

2020-1037

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2020F282 (Landschappelijk bodemonderzoek)

Plaats en datum

Beerse, 6 augustus 2020

© J. Verrijckt bvba. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming.

Inhoud

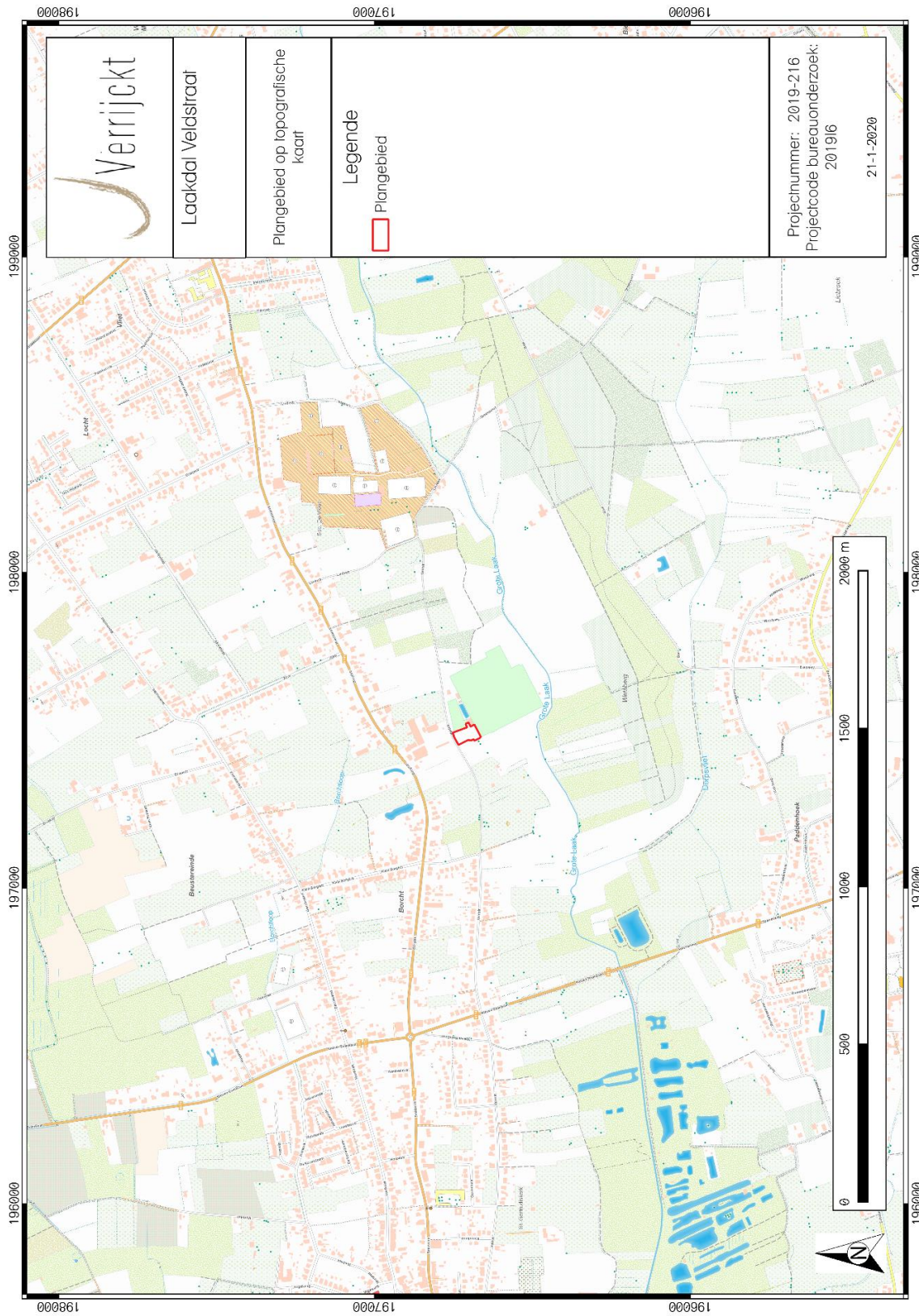
1	Inleiding.....	1
1.1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1.1	Administratieve gegevens.....	1
1.1.2	Onderzoeksopdracht	4
1.2	Aanleiding.....	6
1.3	Archeologische voorkennis en resultaten bureauonderzoek	9
2	Landschappelijk bodemonderzoek	11
2.1	Beschrijvend gedeelte	11
2.1.1	Administratieve gegevens.....	11
2.1.2	Onderzoeksopdracht	12
2.2	Werkwijze en strategie van het vooronderzoek.....	13
2.2.1	Methode en technieken	13
2.3	Assessmentrapport landschappelijk bodemonderzoek.....	15
2.3.1	Assessment vondsten	15
2.3.2	Assessment stalen	15
2.3.3	Conservatieassessment.....	15
2.3.4	Assessment sporen en structuren.....	15
2.3.5	Analyse van het landschappelijk bodemonderzoek.....	15
2.3.6	Beantwoording onderzoeksvragen.....	18
2.3.7	Datering en Interpretaties	19
2.3.8	Verklaring ontbreken archeologisch ensemble en confrontatie resultaten eerder vooronderzoek	19
2.3.9	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	19
3	Lijst met figuren.....	21
4	Plannenlijst	22
5	Bibliografie	23
6	Bijlagen	24

1 Inleiding

1.1 Beschrijvend gedeelte

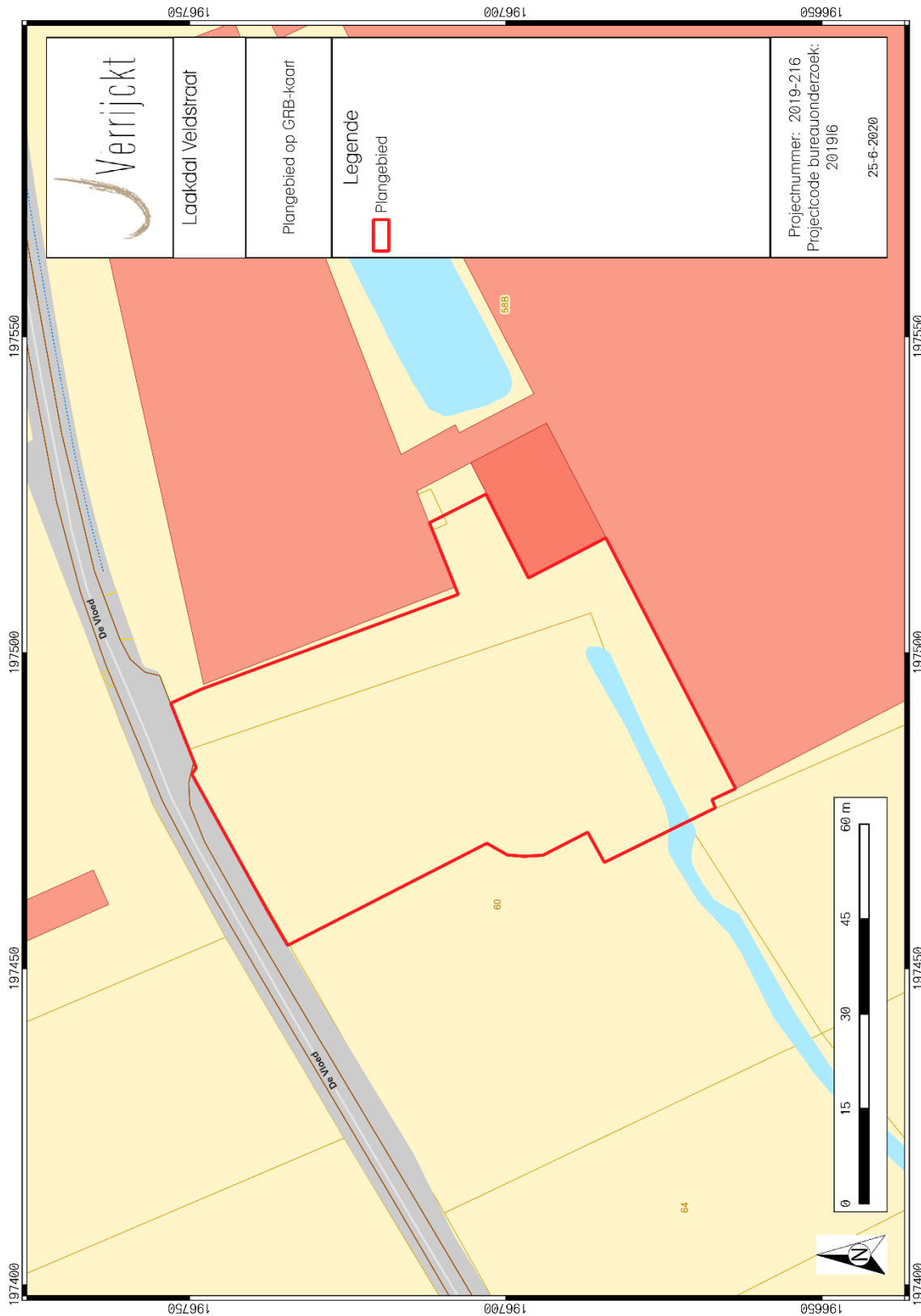
1.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2020-1037
Projectcode Onroerend Erfgoed		2020F282 (Landschappelijk bodemonderzoek)
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Laakdal
	Deelgemeente	Vorst
	Straat	Veldstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Laakdal
	Afdeling	4, Vorst
	Secie	B
	Percelen	60 (deel) en 57B (deel)
Coördinaten	Noordoost	X: 197492,0081 Y: 196752,9993
	Noordwest	X: 197453,6947 Y: 196734,5124
	Zuidoost	X: 197518,1773 Y: 196684,1916
	Zuidwest	X: 197478,4952 Y: 196663,6798
Oppervlakte plangebied		Ca. 3342 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 2000 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart.¹

¹ AGIV 2020a.

Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB).²

² AGIV 2020d

1.1.2 Onderzoeksopdracht

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota VERRIJCKT& KEERSMAEKERS 2020 met ID 13745 en projectcode 201916. De aanleiding van het bureauonderzoek vormt de geplande bouw van een nieuwe kantoorruimte en privéwoning aan de Veldstraat in Laakdal. Dit vooronderzoek met ingreep in de bodem maakt onderdeel uit van het archeologisch vooronderzoek in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014.

Bij de opmaak van de archeologienota werd een bureauonderzoek uitgevoerd. In dit bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Op basis van de resultaten van deze verwachting en de geplande bodemingrepen werd een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek gevolgd door een proefsleuvenonderzoek opgelegd. Op basis hiervan wordt beoordeeld of er eventuele archeologische waarden aanwezig zijn, wat hun aard, omvang en verspreiding is. Er wordt gekeken of deze archeologische waarden verstoord worden én of er een potentiële kenniswinst te behalen is bij verdere onderzoeken binnen het plangebied. Het uiteindelijke doel is het formuleren van een advies hoe deze mogelijke archeologische waarden beschermd of onderzocht dienen te worden, of dat het plangebied wordt vrijgegeven. Dit advies is bindend van zodra de nota is goedgekeurd door Onroerend Erfgoed.

Op basis van het bureauonderzoek werden enkele onderzoeksvragen geformuleerd die minimaal beantwoord moeten worden:

Bodem en paleolandschap

- *Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?*
- *Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en het omliggende landschap?*
- *Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?*
- *Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:*
  - o *Wat is de aard van dit niveau?*
  - o *Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?*
  - o *Kan dit niveau gedateerd worden?*
  - o *Zijn er aanwijzingen dat dit niveau geassocieerd kan worden met een archeologische site?*
  - o *Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?*
  - o *Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?*

Sites uit de steentijden en vuursteenconcentraties

- *Zijn er steentijdartefacten aanwezig?*

- *Is er een clustering in de steentijdartefacten aan te wijzen?*
- *Wat zijn de grenzen van de ruimtelijke spreiding(en) van de steentijdartefacten?*
- *Wat is de datering van de artefacten?*

Sporenbestand

- *Zijn er sporen aanwezig? Wat is de aard en de datering van de sporen?*
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
- *Wat is de relatie tussen de bodem, de archeologische sporen en de landschappelijke context?*
- *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? Is er een relatie met omliggende vindplaatsen?*
- *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
- *Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*

Impact geplande bodemingrepen

- *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle - archeologische vindplaatsen?*
- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?*

Motivatie en bepalingen mogelijk verder archeologisch onderzoek

- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:*
- *Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?*
- *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?*
- *Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?*
- *Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?*
- *Wat is de financiële impact van eventueel vervolgonderzoek?*

1.2 Aanleiding

De opdrachtgever plant op het terrein de bouw van nieuwe kantoorruimten en een privéwoning. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

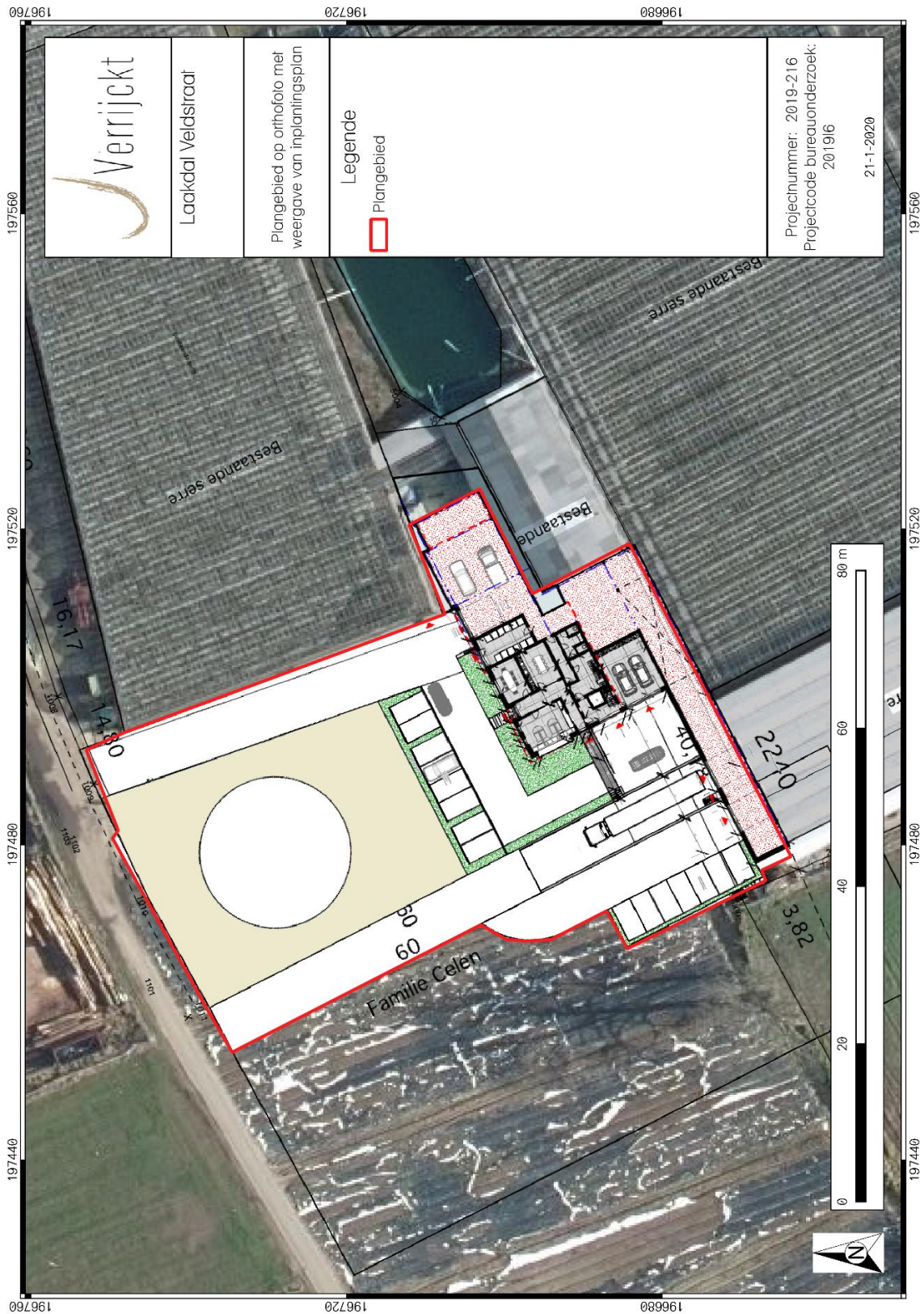
Op het gelijkvloers wordt een overdekte zone voor privé wagenpark aangelegd. De betonverharding die aanwezig is binnen het plangebied zal behouden blijven, hierop komen de zelfdragende muren en kolommen. Hiernaast is een kantoorruimte met o.a. ook een vergaderzaal, keuken en sanitair voorzien. Verder worden er nog verschillende parkeerplaatsen voor kantoorpersoneel en seizoensarbeiders ingepland, en een laad- en loskade voor vrachtwagens. Achterin is de ingang naar de privéwoning te vinden, evenals de privégarage.

Op de eerste verdieping vinden we de privéwoning terug. Deze is o.a. uitgerust met vier slaapkamers, twee badkamers, een keuken, tv-hoek en bureel. Op het uitgebreid terras zal een zwembad te vinden zijn.

Figuur 3: Inplantingsplan.³

³ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Figuur 4: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁴ op orthofoto uit 2017.⁵

⁴ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁵ AGIV 2020e

1.3 Archeologische voorkennis en resultaten bureauonderzoek

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Vorst, deelgemeente van Laakdal. Het projectgebied bevindt zich in het gehucht 'Klein-Vorst' of 'Meerlaer'. Archeologische vondsten in de wijk Steenbergen wijzen op mesolithische en Romeinse (2de - 3de eeuw) bewoning. De toponiem 'Forest' verschijnt voor het eerst in 897 in geschreven bronnen. De gebieden waren toen een koningsdomein van Lodewijk de Kale waarvan in 877 een deel werd geschonken aan het klooster van Nijvel. De schenking werd in 897 bekrachtigd door de Lotharingse koning Zwentibold. De toponiem verbasterde doorheen de 12de eeuw tot (mogelijk) 'Wirst' (1178) en 'Worst' (1188). Naast het Nijvelse abdijbezit was de helft van Vorst in de 13de eeuw een allodiaal goed van de hertog van Brabant. Jan I schonk dit in 1304, met uitzondering van de rechtspraak en de tol, aan Hendrik van Meldert (1304-1323), sindsdien heer van de heerlijkheid Vorst met een eigen schepenbank. Latere eigenaars waren de familie Wyere en het huis van Diest door het huwelijk (circa 1398) van Katharina van Wyere met Thomas II, heer van Zelem en Diest. In 1413 kocht deze de heerlijkheid Zichem en vormden de heerlijkheden Vorst, Meerhout en Zichem onder één drossaard het Land van Zichem in het hoofdkwartier Leuven. Met twee onderbrekingen tijdens de Tachtigjarige oorlog (1567-1604 en 1625-1648) was de heerlijkheid van 1456 tot aan de Franse Revolutie eigendom van het huis van Nassau. Tijdens het Ancien Régime was Vorst vnl. een landbouwgebied met ontginningen van de abdij van Tongerlo en het norbertinessenklooster van Gempe (Sint-Joris-Winge, Vlaams-Brabant). Het grondgebied omvatte de gehuchten Steenbergen, de Plaats, Beustereinde, Meerlaer, Heide, Locht en Verboek. De klompenmakerij was van oudsher belangrijk. In het eerste kwart van de 20ste eeuw beoefende meer dan 50 % van de bevolking deze stiel, doch na de Eerste Wereldoorlog ging deze nijverheid door gebrek aan afzet volledig teloor. Doorheen de 20ste eeuw ontwikkelde zich een industriegebied tussen het Albertkanaal (1936-1939) en de E313 (1958-1964).

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 18.05 en 34.01 m + TAW. Het plangebied is gelegen op de gradiëntzone van de vallei van de Grote Laak. Binnen het plangebied zelf varieert de hoogte tussen 19.8 en 20.89 m + TAW. Gezien het kleine verschil in hoogte wordt er van uitgegaan dat het om een natuurlijk hoogteverschil gaat. Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als I-Scm. Rondom het plangebied wordt de bodem als PFp en Pdm gekarteerd. Een I-Scm-bodem is een matig droge lemige zandgrond met dikke antropogene humus A-horizont. Dit zijn plaggenbodems. De A-horizont is meer dan 60 cm dik, donkerbruin of donkergrijs en kan meestal in twee subhorizonten verdeeld worden: een bovenste deel (Ap) 25-30 cm met 2-2,5% humus en een onderste deel met ongeveer 1,2% humus. Onder deze humeuze A komt een verbrokkelde Podzol B-horizont voor. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm.

Het plangebied kent geen archeologische en historische gegevens. De ruime omgeving van het plangebied kent veel archeologische vondstlocaties. Ten noorden, vlakbij het plangebied zijn CAI-nummers 105294 en 113213 gelegen. Dit zijn 'Hof van der Galen', een omgrachte hoeve en een nabijgelegen schans uit de 17de eeuw. CAI-locatie 113079 is te zien op de Ferraris-kaart als watermolen, maar zou mogelijk ook een windmolen kunnen zijn. Door middel van veldprospectie werd een 16de -eeuws spinpotje aangetroffen op CAI-locatie 700769. Ten zuidoosten van het plangebied werd door metaaldetectie een Franse munt gevonden, met vermelding 'Napoleon empereur' en 1854 (CAI 217673). Eveneens door veldprospectie kwamen verschillende silex fragmenten in wommersomskwartsiet aan het licht, evenals een halve Frankische millefiorikraal (CAI 52296). Ten slotte is een rechthoekige omgrachting met ten zuiden hiervan enkele structuren te zien op Ferraris-kaart (CAI 113087). Het is onbekend om welke structuur het precies gaat.

Op basis van bovenstaande gegevens is er een zeer hoge archeologische verwachting toe te schrijven voor sites uit de steentijd. De verwachting voor sites uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen (vroeg, volle en late middeleeuwen) is eerder matig. Er is een lage verwachting voor eventuele archeologische sites uit de recentere perioden.

2 Landschappelijk bodemonderzoek

2.1 Beschrijvend gedeelte

2.1.1 Administratieve gegevens

Laagland Archeologie VOF werd door J. Verrijckt Bvba aangesteld om een landschappelijk booronderzoek uit te voeren op een terrein gelegen aan de Veldstraat te Laakdal. Het landschappelijke booronderzoek werd uitgevoerd op 25-6-2020.

Onderstaande tabel vat de administratieve gegevens van het project samen.

Projectcode J. Verrijckt		2020-1037
Projectcode Onroerend Erfgoed		2020F282
locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Laakdal
	Straat	Veldstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Laakdal
	Afdeling	4, Vorst
	Secie	B
	Percelen	60 (deel) en 57B (deel)
Coördinaten	Noordoost	X: 197492,0081 Y: 196752,9993
	Noordwest	X: 197453,6947 Y: 196734,5124
	Zuidoost	X: 197518,1773 Y: 196684,1916
	Zuidwest	X: 197478,4952 Y: 196663,6798
Oppervlakte plangebied		Ca. 3342 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

Projectcode Laagland Archeologie VOF		LAVE202
Bodemkundige		Dr. Jeroen Wijnen, Laagland Archeologie Senior KNA Prospector en senior KNA Fysisch Geografisch Specialist (Registratienummer Actorregister Archeologie: 31527042) /Aardkundige
Datum uitvoering		25-6-2020

2.1.2 Onderzoeksopdracht

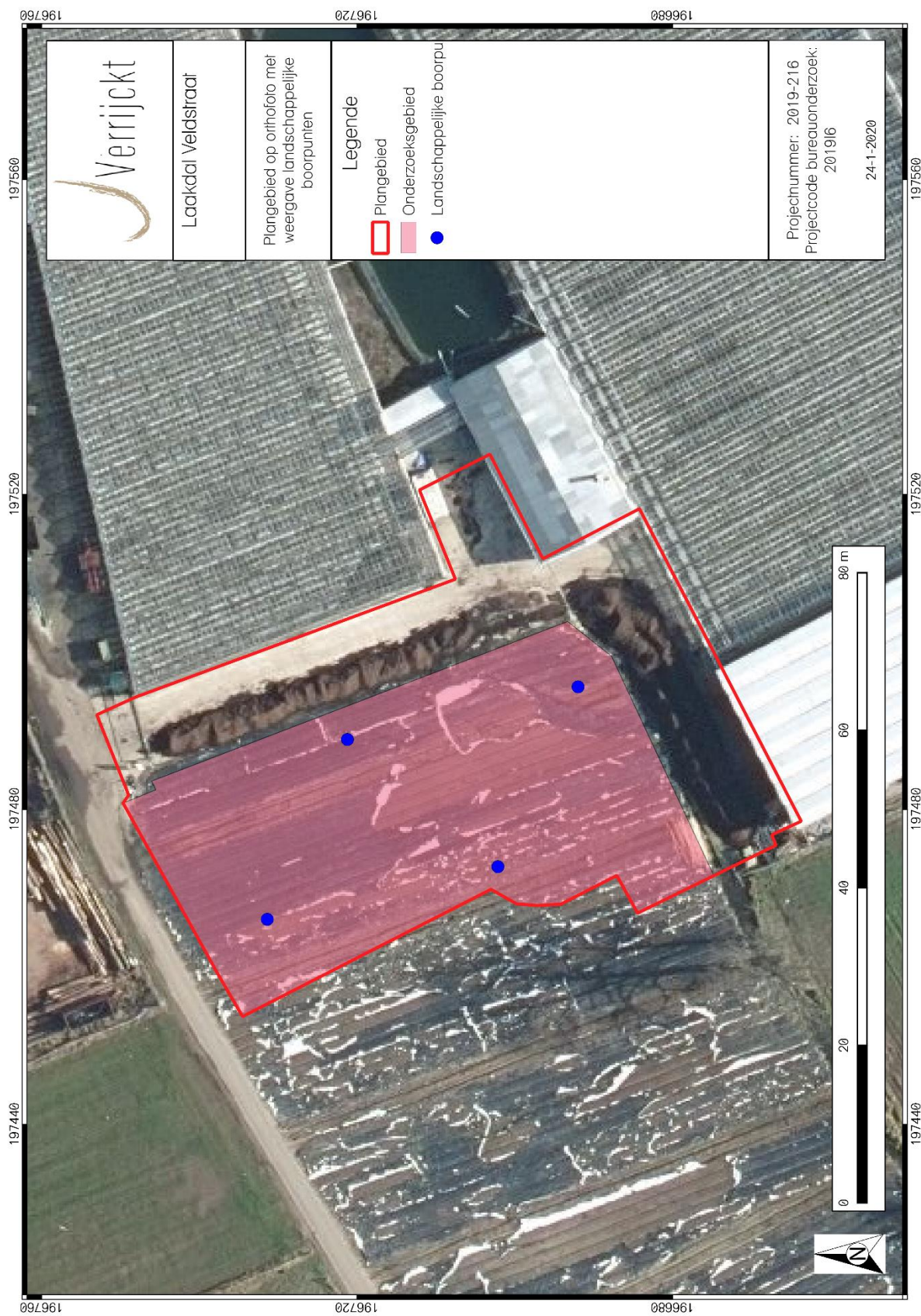
De doelstellingen van het landschappelijke booronderzoek hebben betrekking op de analyse van de opbouw en genese van het huidige bodemarchief ter hoogte van het onderzoeksterrein. Hierbij dient de bodemopbouw gelinkt te worden aan het archeologische potentieel van het plangebied. Tevens dient er na gegaan te worden op welk niveau eventuele archeologische sites zich manifesteren en of deze verstoord worden door de geplande werkzaamheden. Volgende onderzoeksvragen moeten hierbij beantwoord worden:

- *Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?*
- *Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en het omliggende landschap?*
- *Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?*
- *Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:*
  - o *Wat is de aard van dit niveau?*
  - o *Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?*
  - o *Kan dit niveau gedateerd worden?*
  - o *Zijn er aanwijzingen dat dit niveau geassocieerd kan worden met een archeologische site?*
  - o *Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?*
  - o *Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?*

2.2 Werkwijze en strategie van het vooronderzoek

2.2.1 Methode en technieken

Binnen het plangebied is een boorgrid van 30 x 20 m gehanteerd. Het booronderzoek is uitgevoerd met een edelmanboor met een diameter van 7 cm. De bodemstalen zijn door aardkundige dr. Jeroen Wijnen beschreven conform de methodiek om bodems te beschrijven volgens de FAO guidelines for soil description, gepubliceerd in: FAO (2006): *Guidelines for Soil Description*, 4e editie, Rome. De beschrijvingen en het pedogenetisch profiel werden geregistreerd in het softwarepakket *Boorstaten!*. De boorprofielen werden gefotografeerd. Tijdens het landschappelijk booronderzoek werden geen vondsten gedaan of sporen aangetroffen. Er werden geen stalen ingezameld en er is ook geen nood aan conservatie.

Figuur 5: Situering van de landschappelijke boringen zoals voorgesteld in de archeologienota ID 13745.⁶

⁶ VERRIJCKT & KEERSMAEKERS 2020

2.3 Assessmentrapport landschappelijk bodemonderzoek

2.3.1 Assessment vondsten

Niet van toepassing.

2.3.2 Assessment stalen

Niet van toepassing.

2.3.3 Conservatieassessment

Niet van toepassing.

2.3.4 Assessment sporen en structuren

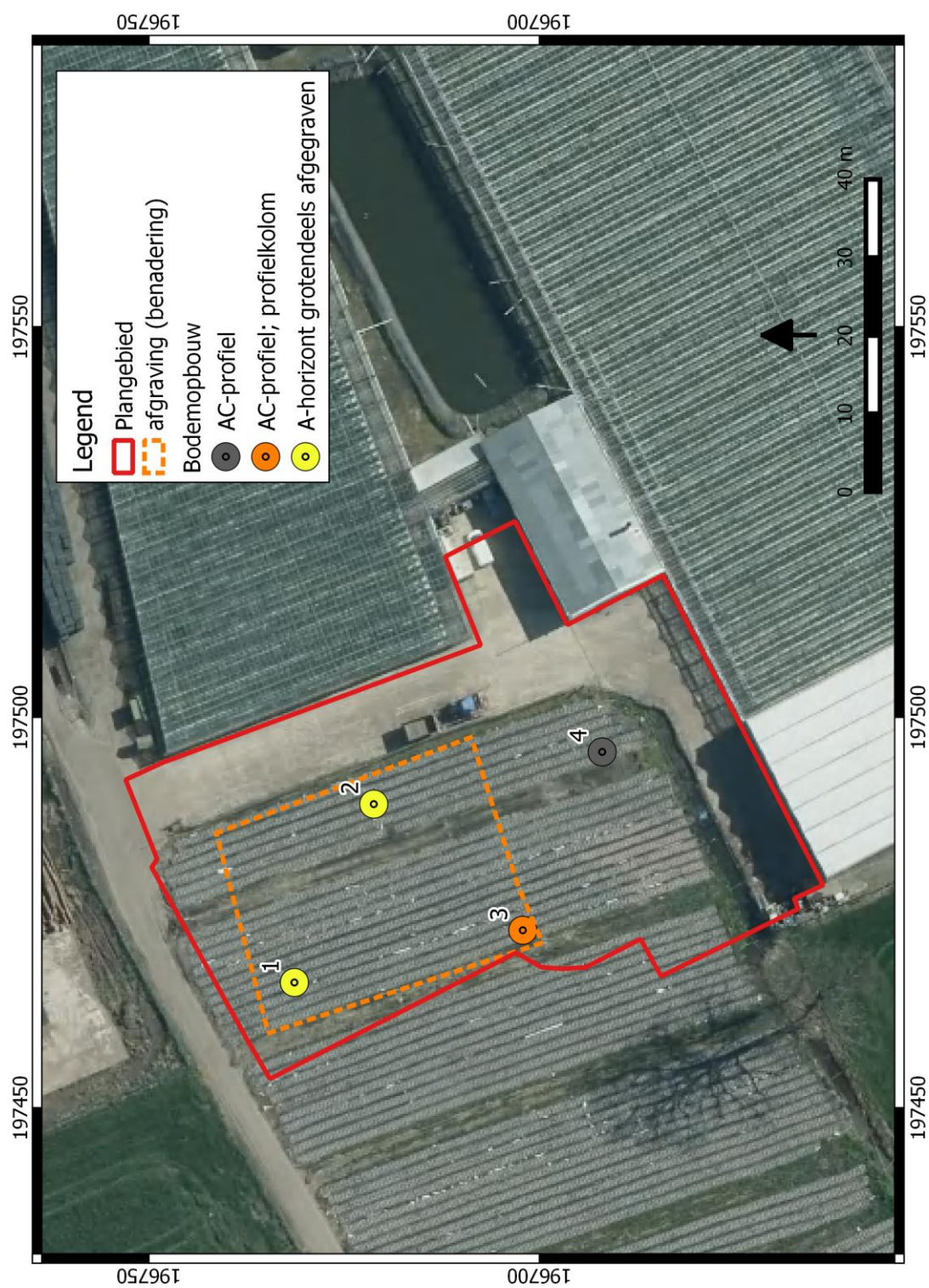
Niet van toepassing.

2.3.5 Analyse van het landschappelijk bodemonderzoek

Bij aankomst op het terrein bleek het terrein grotendeels afgegraven te zijn. Op luchtfoto's is dit te zien vanaf 2016. Er kon daadwerkelijk nog één van de vier boringen worden gezet op het zuidelijk deel van het terrein. Ter hoogte van een tweede boring kon slechts nog een profiel van de afgegraven put worden gemaakt. Bij deze afgraving is de humeuze verwijderd. Op het zuidelijk deel van het terrein is in boring 3 (profielopname aan de westzijde van het terrein en ca. 30 cm verdiept door te boren) en boring 4 de volgende bodemopbouw aangetroffen:

Vanaf 70 à 90 cm–mv werd groene en zandige klei, al dan niet met wat roestvlekken, die het (verweerde) Diestiaan representeert, aangetroffen. Vanaf 50 à 60 cm–mv werd witgeel, matig fijn zand aangetroffen. In het profiel van boring 3 zijn vanaf 50 tot 70 cm –mv roestconcreties zichtbaar en zijn deze dekzanden (Lid van Opgrimbie, Formatie van Gent) sterk roesthoudend. De bovenste 50 à 60 cm van het profiel bestaat uit donker grijsbruin, zwak humeus, matig fijn zand (A-horizont). De dekzanden hebben een dikte variërend van 10 à 40 cm (ter plaatse van boring 2 in de afgraving is onder een 20 cm dikke rest van de A-horizont 10 cm dekzand aanwezig bovenop het Diestiaan) en representeren het potentiële, archeologische niveau. Plaatselijk zijn de afzettingen, die het potentiële, archeologische niveau representeren erg dun.

Figuur 7 toont de situatie ter plaatse waarbij reeds in 2016 (althans te zien op luchtfoto) het terrein was afgegraven. Daaropvolgend is archeoloog Niels Jennes ter plaatse geweest om de toestand te evalueren. Daar het terrein bloot lag tot in de C-horizont konden eventuele sporen opgemerkt worden. Er werden geen sporen opgemerkt bij de evaluatie van het terrein.

Figuur 6: Synthesepan: aangetroffen bodemopbouw tijdens het landschappelijke booronderzoek.⁷

⁷ AGIV 2020

Figuur 7: Bovenste vier foto's: zicht op het terrein; onderste 2: boringen 3 en 4 (© J. Verrijckt bvba)

2.3.6 Beantwoording onderzoeksvragen

- *Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?*

Er is een matig dikke tot dikke A-horizont aanwezig (welke binnen het plangebied nagenoeg weggegraven is) en vervolgens een C-/Cg-horizont in dekzanden. Onder een 10 tot 40 cm dikke laag dekzand is een C2-/Cg2-horizont aanwezig bestaande uit de (verweerde) Tertiaire afzettingen van de Formatie van Diest. Er zijn in de onderzochte profielen geen andere bodemhorizonten aangetroffen.

- *Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en het omliggende landschap?*

Mogelijk was het terrein te nat voor de vorming van andere bodemhorizonten, dan de A-horizont. Direct onder de A-horizont is in het profiel van boring 3 is de ondergrond sterk roesthoudend en bevat roestconcreties.

- *Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?*

Verstoring is merkbaar tot in het archeologisch niveau, de C-horizont. Concluderend kan gezegd worden dat in het verleden het archeologisch niveau is aangetast.

- *Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:*
  - o *Wat is de aard van dit niveau?*

De dekzandondergrond (C-/Cg-horizont).

- o *Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?*

De begrenzing ligt op 50 à 60 cm tot 70 à 90 cm –mv. De onderzijde wordt begrensd door het Diestiaan.

- o *Kan dit niveau gedateerd worden?*

Het niveau kan gedateerd worden vanaf het Laat-Paleolithicum.

- o *Zijn er aanwijzingen dat dit niveau geassocieerd kan worden met een archeologische site?*

Nee.

- o *Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?*

De bovengrond is op het overgrote deel van het plangebied nagenoeg volledig verdwenen.

- o *Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?*

Vermoedelijk wordt niet veel dieper meer afgegraven daar de teelaarde in het verleden al is verwijderd.

2.3.7 Datering en Interpretaties

Landschappelijke boringen hebben uitgewezen dat het terrein, op het uiterste zuidelijke gedeelte, quasi volledig verstoord is. De geplande werken zullen over het algemeen een bodemgreep veroorzaken die niet veel dieper ligt dan de huidige afgraving, met uitzondering de locatie voor het zwembad.

Die profielen, boringen die wel geïnterpreteerd konden worden toonden een eerder nat terrein aan waarbij meteen onder de A-horizont de ondergrond sterk roesthoudend is en gekenmerkt door roestconcreties.

2.3.8 Verklaring ontbreken archeologisch ensemble en confrontatie resultaten eerder vooronderzoek

Op basis van het bureauonderzoek werd er een zeer hoge archeologische verwachting toegeschreven voor sites uit de steentijd. De verwachting voor sites uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen (vroeg, volle en late middeleeuwen) is eerder matig. Er is een lage verwachting voor eventuele archeologische sites uit de recentere perioden. Tijdens het landschappelijk booronderzoek bleek het plangebied, behalve het uiterste zuiden, nagenoeg volledig verstoord. Enkel in het uiterste zuiden kon nog slechts één boring gezet worden. De rest van het plangebied werd landschappelijk geëvalueerd door een bijkomstig profiel aan de westzijde van de put. Er werden hierbij geen indicatoren aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een site. Verder werden de bodemopbouw door de aardkundige eerder nat bevonden. Meteen onder de A-horizont was de ondergrond sterk roesthoudend. Tot slot werd het terrein ook archeologisch geëvalueerd daar in het verleden werd afgegraven tot in de C-horizont. Het terrein lag dan ook open waardoor eventuele sporen perfect konden gezien worden. Erkend archeoloog Niels Jennes is de toestand op het terrein gaan evalueren en heeft geen enkele indicatoren aangetroffen dat er een archeologische site op het terrein aanwezig zou zijn.

Hierbij kan de kans op het aantreffen van een site uit de hierboven vermelde periodes worden bijgesteld naar nihil.

2.3.9 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het landschappelijk booronderzoek, te Laakdal, Veldstraat leverde geen archeologische relevante vondsten of sporen op. J. Verrijckt bvba adviseert om het terrein vrij te geven voor verdere ontwikkeling op basis van de volgende drie redenen:

- Het landschappelijk booronderzoek toonde aan dat het terrein reeds verstoord is tot in de C-horizont, met uitzondering van het uiterste zuiden;
- Het landschappelijk booronderzoek toonde een eerder nat terrein aan, waarbij meteen onder de A-horizont roesthoudend dekzand werd aangetroffen;
- Daar het terrein open lag tot op de C-horizont werd een terreininspectie uitgevoerd door de erkend archeoloog. Eventuele sporen konden hierdoor opgemerkt worden. Er werden geen nederzettingssporen of sporen te relateren aan funeraire of ambachtelijke activiteiten aangetroffen. Noch werden er vondsten gedaan die de aanwezigheid van een archeologische site binnen het plangebied doen vermoeden.

Verder onderzoek zal bijgevolg geen kenniswinst opleveren en is kosten-batenanalytisch weinig te verantwoorden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart.	2
Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB).....	3
Figuur 3: Inplantingsplan.	7
Figuur 4: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto uit 2017.	8
Figuur 5: Situering van de landschappelijke boringen zoals voorgesteld in de archeologienota ID 13745.....	14
Figuur 6: Synthesepan: aangetroffen bodemopbouw tijdens het landschappelijke booronderzoek.....	16
Figuur 7: Bovenste vier foto's: zicht op het terrein; onderste 2: boringen 3 en 4 (© J. Verrijckt bvba)	17

4 Plannenlijst

Plannenlijst Laakdal, Veldstraat	Projectcode 2020F282 (Landschappelijk bodemonderzoek)
Plannummer	Figuur 1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op topografische kaart.
Aanmaakschaal	1:10.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	5-8-20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 2
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Plangebied op het GRB (kadasterkaart)
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	5-8-20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 3
Type plan	Inplantingsplan
Onderwerp plan	Overzicht van de geplande werken
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	5-8-20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 4
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied met weergave van de geplande werken op een orthofoto uit 2017
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	5-8-20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 5
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Situering van de landschappelijke boringen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	5-8-20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 6
Type plan	Overzichtskaart
Onderwerp plan	Synthese landschappelijk booronderzoek
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	5-8-20 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 7
Type plan	Terrein- en boorfoto's
Onderwerp plan	Zicht op het afgegraven terrein en detailfoto's van boringen 3 en 4
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	5-8-20 (raadpleging)

5 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2017. Geoportaal. Available at: <https://geo.onroerenderfgoed.be>.

AGIV, 2020a. AGENSTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2020b. AGENSTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Digitaal Hoogte Model.

AGIV 2020c. AGENSTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen, 2019.

AGIV, 2018d. AGENSTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Grootschalig Referentiebestand (GRB).

DOV VLAANDEREN, 2020a. Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.

GEPUNT, 2020a. GEOPUNT VLAANDEREN.

GEPUNT, 2020b. GEOPUNT VLAANDEREN: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca1840). Available at: <http://www.geopunt.be>.

GEPUNT, 2020c. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: <http://www.geopunt.be>.

GEPUNT, 2020d. Toelichting: Atlas Der Buurtwegen (1843-1845). Available at: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË, 2016. Toelichting: Ferraris (kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden). Available at: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.

VERRIJCKT, J. & E. KEERSMAEKERS, 2020: Archeologienota – Laakdal – Veldstraat, *Verrijckt Rapport nr. 0246*.

6 Bijlagen

Boorlijst LBO
Boorstaten LBO